

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

27 martie 2019*

„Recurs – Subvenții – Importuri de module fotovoltaice pe bază de siliciu cristalin și componentele lor cheie (și anume celule) originare sau expediate din China – Taxă compensatorie definitivă – Regulamentul (CE) nr. 597/2009”

În cauza C-237/17 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 8 mai 2017,

Canadian Solar Emea GmbH, cu sediul în München (Germania),

Canadian Solar Manufacturing (Changshu) Inc., cu sediul în Changshu (China),

Canadian Solar Manufacturing (Luoyang) Inc., cu sediul în Luoyang (China),

Csi Cells Co. Ltd, cu sediul în Suzhou (China),

Csi Solar Power Group Co. Ltd, fostă **Csi Solar Power (China) Inc.**, cu sediul în Suzhou,

reprezentate de J. Bourgeois și de A. Willems, avocați, precum și de S. De Knop și de M. Meulenbelt, avocatul,

recurente,

celelalte părți din procedură fiind:

Consiliul Uniunii Europene, reprezentat de H. Marcos Fraile, în calitate de agent, asistată de N. Tuominen, avocat,

pârât în primă instanță,

Comisia Europeană, reprezentată de T. Maxian Rusche, de J.-F. Brakeland și de N. Kuplewatzky, în calitate de agenți,

intervenientă în primă instanță,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul T. von Danwitz, președintele Camerei a șaptea, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a patra, doamna K. Jürimäe, domnii C. Lycourgos (raportor), E. Juhász și C. Vajda, judecători,

* Limba de procedură: engleza.

avocat general: domnul E. Tanchev,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Canadian Solar Emea GmbH, Canadian Solar Manufacturing (Changshu) Inc., Canadian Solar Manufacturing (Luoyang) Inc., Csi Cells Co. Ltd și Csi Solar Power Group Co. Ltd, fostă Csi Solar Power (China) Inc. (denumită în continuare „Csi Solar Power”), solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 28 februarie 2017, JingAo Solar și alții/Consiliul (T-158/14, T-161/14 și T-163/14, nepublicată, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2017:126), în măsura în care, prin aceasta, Tribunalul le-a respins acțiunea având ca obiect anularea Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1239/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013 de instituire a unei taxe compensatorii definitive la importurile de module fotovoltaice pe bază de siliciu cristalin și componentele lor cheie (și anume celule) originare sau expediate din Republica Populară Chineză (JO 2013, L 325, p. 66, denumit în continuare „regulamentul în litigiu”), în măsura în care se aplică recurențelor.
- 2 Prin recursul incident formulat, Comisia Europeană solicită anularea hotărârii atacate în măsura în care Tribunalul a respins excepția de inadmisibilitate pe care aceasta o invocase.

Cadrul juridic

- 3 Articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 597/2009 al Consiliului din 11 iunie 2009 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unor subvenții din partea țărilor care nu sunt membre ale Comunității Europene (JO 2009, L 188, p. 93, denumit în continuare „regulamentul de bază”) prevede:

„În cazul în care din constatarea definitivă a faptelor reiese că există o subvenție pasibilă de măsuri compensatorii și un prejudiciu care rezultă din aceasta și că interesul Comunității necesită o acțiune în conformitate cu articolul 31, se impune o taxă compensatorie definitivă de către Consiliu[l] [Uniunii Europene], care hotărăște cu privire la propunerea Comisiei prezentată după consultarea comitetului consultativ.

Propunerea se adoptă de către Consiliu, cu excepția cazului în care acesta hotărăște cu majoritate simplă să respingă propunerea, în termen de o lună de la prezentarea ei de către Comisie.

[...]”

- 4 Articolul 1 din regulamentul în litigiu instituie o taxă compensatorie definitivă de 6,4 % aplicabilă societăților chineze care, precum recurențele, nu au fost incluse în eșantion, dar au cooperat la anchetă și care sunt incluse în anexa la acest regulament.
- 5 Sub rezerva ca anumite condiții să fie îndeplinite, articolul 2 din regulamentul menționat prevede în esență că importurile declarate pentru punerea în liberă circulație a unor produse care se încadrează în prezent la codul NC ex 8541 40 90 (codurile TARIC 8541 40 90 21, 8541 40 90 29, 8541 40 90 31

și 8541 40 90 39) și facturate de societăți ale căror angajamente au fost acceptate de Comisie și ale căror nume sunt enumerate în anexa la Decizia de punere în aplicare 2013/707/UE a Comisiei din 4 decembrie 2013 de confirmare a acceptării unui angajament oferit în legătură cu procedurile antidumping și antisubvenție privind importurile de module fotovoltaice pe bază de siliciu cristalin și componentele lor cheie (și anume celule) originare sau expediate din Republica Populară Chineză pentru perioada de aplicare a măsurilor definitive (JO 2013, L 325, p. 214) sunt scutite de taxa antisubvenții instituită la articolul 1 din același regulament.

Istoricul litigiului

- 6 Recurențele fac parte din grupul Canadian Solar. Canadian Solar Manufacturing (Changshu), Canadian Solar Manufacturing (Luoyang), Csi Cells Co. și Csi Solar Power sunt producători-exportatori de celule și de module fotovoltaice din siliciu cristalin. Canadian Solar EMEA este prezentată ca fiind importatorul lor asociat, cu sediul în Uniunea Europeană.
- 7 La 6 septembrie 2012, Comisia a publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* un aviz de deschidere a unei proceduri antidumping privind importurile de module fotovoltaice pe bază de siliciu cristalin și componentele lor cheie (de exemplu celule și plachete) originare din Republica Populară Chineză (JO 2012, C 269, p. 5).
- 8 În paralel, la 8 noiembrie 2012, Comisia a publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* un aviz de deschidere a unei proceduri antisubvenție privind importurile de module fotovoltaice pe bază de siliciu cristalin și componentele lor cheie (de exemplu celule și plachete) originare din Republica Populară Chineză (JO 2012, C 340, p. 13).
- 9 Grupul Canadian Solar a cooperat în cadrul acestei proceduri.
- 10 La 23 noiembrie 2012, recurențele au depus o cerere prin care solicitau ca acestea să fie selectate în eșantionul prevăzut la articolul 27 din regulamentul de bază. Această cerere nu a fost însă admisă.
- 11 La 1 martie 2013, Comisia a adoptat Regulamentul (UE) nr. 182/2013, prin care se supun înregistrării importurile de module fotovoltaice pe bază de siliciu cristalin și componentele lor cheie (și anume celule și plachete) originare sau expediate din Republica Populară Chineză (JO 2013, L 61, p. 2).
- 12 La 4 iunie 2013, Comisia a adoptat Regulamentul (UE) nr. 513/2013 de instituire a unei taxe antidumping provizorii la importurile de module fotovoltaice pe bază de siliciu cristalin și componentele lor cheie (și anume celule și plachete) originare sau expediate din Republica Populară Chineză și de modificare a Regulamentului nr. 182/2013 (JO 2013, L 152, p. 5).
- 13 La 2 august 2013, Comisia a adoptat Decizia 2013/423/UE de acceptare a unui angajament oferit în legătură cu procedura antidumping privind importurile de module fotovoltaice pe bază de siliciu cristalin și componentele lor cheie (celule și plachete) originare sau expediate din Republica Populară Chineză (JO 2013, L 209, p. 26) de către un grup de producători-exportatori chinezi care au cooperat, care sunt enumerate în anexa la această decizie, printre care se numărau Canadian Solar Manufacturing (Changshu), Canadian Solar Manufacturing (Luoyang), Csi Cells Co. și Csi Solar Power împreună cu Camera de Comerț a Chinei pentru Importul și Exportul de Mașini și Produse Electronice (denumită în continuare „CCCME”).
- 14 În aceeași zi, Comisia a adoptat Regulamentul (UE) nr. 748/2013 de modificare a Regulamentului nr. 513/2013 (JO 2013, L 209, p. 1), pentru a ține seama de Decizia 2013/423. În esență, sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții, articolul 6 din Regulamentul nr. 513/2013, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 748/2013, prevede printre altele că importurile de anumite produse determinate

în acest regulament, declarate pentru punerea în liberă circulație și facturate de societăți ale căror angajamente au fost acceptate de Comisie și care sunt enumerate în anexa la Decizia 2013/423, sunt scutite de taxa antidumping provizorie instituită la articolul 1 din regulamentul menționat.

- 15 La 27 august 2013, Comisia a comunicat faptele și considerațiile esențiale pe baza cărora intenționa să propună instituirea unor taxe antidumping asupra importurilor de module și componente cheie ale acestora (și anume celule) originare sau provenite din China.
- 16 În urma notificării concluziilor finale ale procedurilor antidumping și antisubvenție, producătorii-exportatori, împreună cu CCCME, au prezentat o notificare în vederea modificării ofertei lor inițiale de angajament. Comisia a acceptat termenii angajamentului pentru a elimina și efectele prejudiciabile ale importurilor care fac obiectul unor subvenții. În plus, un anumit număr suplimentar de producători-exportatori au solicitat să participe la acest angajament.
- 17 La 2 decembrie 2013, Consiliul a adoptat regulamentul în litigiu. În aceeași zi, Consiliul a adoptat de asemenea Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1238/2013 al Consiliului de instituire a unei taxe antidumping definitive și de percepere definitivă a taxei provizorii impuse pentru importurile de module fotovoltaice pe bază de siliciu cristalin și componentele lor cheie (și anume celule) originare sau expediate din Republica Populară Chineză (JO 2013, L 325, p. 1).
- 18 La 4 decembrie 2013, Comisia a adoptat Decizia de punere în aplicare 2013/707, prin care a acceptat angajamentul modificat oferit de producătorii-exportatori enumerați în anexa la aceasta, împreună cu CCCME, în cadrul procedurilor antidumping și antisubvenție privind importurile de module fotovoltaice pe bază de siliciu cristalin și componentele lor cheie (și anume celule) originare sau expediate din China pentru perioada de aplicare a măsurilor definitive.
- 19 În urma depunerii cererii de anulare în cauza în care s-a pronunțat hotărârea atacată, Comisia a adoptat Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/866 din 4 iunie 2015 de retragere a acceptării angajamentului pentru trei producători-exportatori în temeiul Deciziei de punere în aplicare 2013/707 (JO 2015, L 139, p. 30). În temeiul articolului 1 din acest regulament de punere în aplicare, acceptarea angajamentului în ceea ce privește în special Canadian Solar Manufacturing (Changshu), Canadian Solar Manufacturing (Luoyang), Csi Cells Co. și Csi Solar Power a fost retrasă. Respectivul regulament de punere în aplicare a intrat în vigoare în ziua următoare datei publicării sale în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, și anume 6 iunie 2015.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 20 În susținerea acțiunii, reclamantele au invocat trei motive care se întemeiază, primul, pe o încălcare a articolului 10 alineatele (12) și (13) din regulamentul de bază, al doilea, pe o încălcare a articolelor 1 și 27 din acest regulament și, al treilea, pe încălcarea articolului 2 litera (c) din regulamentul menționat.
- 21 Într-o primă etapă, Tribunalul a respins excepția de inadmisibilitate invocată de Consiliu și de Comisie, concluzionând printre altele că acceptarea unei oferte de angajament nu influențează nici admisibilitatea acțiunii formulate împotriva unui act de instituire a unei taxe compensatorii și nici aprecierea motivelor invocate în susținerea acestuia și că reclamantele aveau în continuare un interes să obțină anularea regulamentului în litigiu.
- 22 Într-o a doua etapă, Tribunalul a examinat motivele invocate de reclamante în susținerea acțiunii lor. Tribunalul a respins primele două motive ca inadmisibile, iar pe al treilea ca neîntemeiat. În consecință, Tribunalul a respins acțiunea în integralitate.

Concluziile părților

23 Prin recursul formulat, recurentele solicită Curții:

- anularea hotărârii atacate;
- admiterea cererii formulate în primă instanță și anularea regulamentului în litigiu în măsura în care privește recurentele;
- obligarea pârâtei din primă instanță la plata cheltuielilor de judecată efectuate de recurente și a propriilor cheltuieli de judecată, atât în primă instanță, cât și în recurs;
- obligarea tuturor celorlalte părți la recurs la suportarea propriilor cheltuieli de judecată sau, cu titlu subsidiar,
- anularea hotărârii atacate;
- trimiterea cauzei Tribunalului spre rejudecare pentru ca acesta să se pronunțe din nou;
- soluționarea odată cu fondul a cererii privind cheltuielile de judecată aferente procedurii din primă instanță și din recurs până la hotărârea definitivă a Tribunalului și
- obligarea tuturor celorlalte părți la procedura de recurs să suporte propriile cheltuieli de judecată.

24 Consiliul solicită Curții:

- respingerea recursului și
- obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului și procedurii în fața Tribunalului.

25 Comisia solicită Curții:

- respingerea recursului și
- obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

26 Prin recursul incident formulat, Comisia, susținută de Consiliu, solicită Curții:

- anularea hotărârii atacate;
- declararea ca inadmisibilă a acțiunii formulate în primă instanță sau
- cu titlu subsidiar, declararea acțiunii în primă instanță ca rămasă fără obiect sau
- cu titlu foarte subsidiar, declararea acțiunii formulate în primă instanță ca nefondată și infirmarea interpretării privind legătura de cauzalitate în sensul articolului 8 din regulamentul de bază date de Tribunal în cadrul celui de al treilea motiv din primă instanță și
- obligarea recurentelor la plata cheltuielilor de judecată.

27 Recurentele solicită Curții:

- respingerea în întregime a recursului incident;

- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată efectuate de recurente și a propriilor cheltuieli de judecată care decurg atât din acțiunea în primă instanță, cât și din recursul incident, și
- obligarea Consiliului la plata propriilor cheltuieli de judecată.

Cu privire la recursul incident

- 28 Recursul incident formulat de Comisie are ca obiect, cu titlu principal, contestarea admisibilității acțiunii în primă instanță, care constituie o chestiune prealabilă celor pe fond invocate în recursul principal. Acesta trebuie examinat, așadar, în primul rând.
- 29 În susținerea recursului incident, Comisia, susținută de Consiliu, invocă două motive. Primul motiv, invocat cu titlu principal, se întemeiază pe o eroare de drept în măsura în care Tribunalul a considerat că regulamentul în litigiu era susceptibil, prin el însăși, să aibă consecințe juridice pentru reclamante. Al doilea motiv, invocat cu titlu subsidiar, se întemeiază pe o lipsă de motivare și pe o eroare de drept în măsura în care Tribunalul a statuat că interesul reclamantelor în anularea regulamentului în litigiu era în continuare actual la data pronunțării hotărârii atacate.

Cu privire la primul motiv al recursului incident

Argumentele părților

- 30 Primul motiv al recursului incident, prezentat cu titlu principal, este împărțit în două aspecte.
- 31 Prin intermediul primului aspect al acestui motiv, care se referă la punctele 38-44 din hotărârea atacată, Comisia arată că Tribunalul nu a motivat suficient concluzia potrivit căreia regulamentul în litigiu, iar nu Decizia de punere în aplicare 2013/707, afectează situația juridică a recurenților și că, în orice caz, prin formularea acestei concluzii, Tribunalul a încălcat principiul general al dreptului Uniunii privind echilibrul instituțional, precum și articolele 13 și 14 din regulamentul de bază.
- 32 Comisia apreciază, în primul rând, că concluzia Tribunalului potrivit căreia trebuie să se solicite anularea regulamentului în litigiu ca mijloc adecvat pentru a contesta concluziile privind existența unor subvenții, a unui prejudiciu și a unei legături de cauzalitate omite în totalitate faptul că recurențele trebuiau să atace Decizia de punere în aplicare 2013/707 dacă scopul lor era să conteste asemenea concluzii. Or, aprecierile Tribunalului ar susține numai concluzia potrivit căreia o acțiune ar putea fi formulată fie împotriva regulamentului în litigiu, fie împotriva Deciziei de punere în aplicare 2013/707. Din aceasta ar rezulta o lipsă de motivare, întrucât ar fi imposibil să se deducă din hotărârea atacată motivul pentru care regulamentul în litigiu ar fi în mod necesar, chiar obișnuit, actul care trebuie atacat, iar nu Decizia de punere în aplicare 2013/707, din care decurg în realitate drepturile și/sau obligațiile importatorului în cauză.
- 33 În al doilea rând, prin faptul că a decis că acțiunea trebuie formulată împotriva regulamentului în litigiu, iar nu împotriva Deciziei de punere în aplicare 2013/707, Comisia susține că Tribunalul a încălcat principiul general al echilibrului instituțional, precum și repartizarea competențelor între Consiliu și Comisie așa cum este prevăzută la articolele 13 și 14 din regulamentul de bază. Astfel, concluzia Tribunalului ar implica faptul că această decizie de punere în aplicare nu este suficientă în sine, ci trebuie să fie validată prin drepturile și obligațiile independente create de Consiliu ca urmare a adoptării regulamentului în litigiu.
- 34 Pe de altă parte, Comisia arată că aceste erori de drept nu pot fi reparate prin concluzia formulată la punctul 39 din hotărârea atacată, potrivit căreia instanțele Uniunii ar fi confirmat „în mod implicit, dar necesar” admisibilitatea unor acțiuni împotriva unor regulamente de instituire a taxelor definitive

introduse de părți interesate al căror angajament a fost acceptat. Pe de o parte, o asemenea chestiune pur și simplu nu ar fi fost abordată în jurisprudența citată la acest punct și, pe de altă parte, această jurisprudență ar fi în contradicție directă cu Hotărârea din 29 martie 1979, NTN Toyo Bearing și alții/Consiliul (113/77, EU:C:1979:91).

- 35 Prin intermediul celui de al doilea aspect al primului motiv al recursului incident, Comisia arată că acceptarea unui angajament constituie un act favorabil a cărui adoptare a fost solicitată de recurente și care nu afectează situația juridică a acestora. Concluzia contrară a Tribunalului, de la punctul 43 din hotărârea atacată, presupunând că ar fi corectă, ar dovedi numai un interes de a solicita anularea Deciziei de punere în aplicare 2013/707, dar nu și pe cea a regulamentului în litigiu. Acest punct 43 din hotărârea atacată ar conține, așadar, erori de drept.
- 36 În primul rând, respectivul punct 43 nu ar prezenta niciun raționament care să explice motivul pentru care acceptarea de către Comisie a unui angajament ar fi diferită de o decizie a Comisiei prin care s-ar declara compatibilitatea cu piața internă a unei concentrări care i-a fost notificată, de o declarație a Comisiei prin care s-ar constata că un acord nu este contrar articolului 101 alineatul (1) TFUE sau de o decizie prin care un ajutor de stat notificat este declarat compatibil cu piața internă.
- 37 În al doilea rând, Comisia susține că articolul 13 din regulamentul de bază nu prevede adoptarea unui act distinct odată ce Comisia a finalizat ancheta privind subvențiile și prejudiciul. Or, concluzia Tribunalului ar echivala cu obligarea unei societăți care oferă un angajament să conteste în mod anticipat decizia de acceptare a angajamentului chiar înainte ca ancheta antisubvenție să fie finalizată, câteva luni mai târziu.
- 38 Comisia menționează, din motive de exhaustivitate, că punctul 44 din hotărârea atacată conține două erori de drept. Pe de o parte, afirmația Tribunalului potrivit căreia regulamentul în litigiu a modificat situația juridică a recurenților în ceea ce privește „taxele compensatorii pentru produse neacoperite de angajament” s-ar întemeia pe o eroare de drept legată de interpretarea ofertei de angajament sau de o denaturare de către Tribunal a unor elemente de probă, în cazul în care această ofertă trebuia să fie calificată drept „element de fapt”. Astfel, potrivit Comisiei, recurenții nu aveau dreptul să vândă produsul în cauză altfel decât în conformitate cu dispozițiile angajamentului, astfel cum reiese în mod clar și neechivoc din textul ofertei de angajament. În consecință, nu ar fi putut să existe taxe numai pe produsele care depășeau nivelul anual, iar nu pe „produse neacoperite de angajament”.
- 39 Pe de altă parte, întrucât taxele pe „produsele [...] care depășe[au] nivelul anual” au fost deja incluse în oferta de angajament, nu ar fi vorba, așadar, de un nou drept sau o nouă obligație care să decurgă din regulamentul în litigiu.
- 40 Recurențele consideră că primul motiv al recursului incident al Comisiei trebuie respins.

Aprecierea Curții

- 41 Prin intermediul primului motiv al recursului incident, Comisia susține în esență că Tribunalul a săvârșit, la punctele 38-44 din hotărârea atacată, o eroare de drept prin faptul că a considerat că regulamentul în litigiu este susceptibil, prin el însuși, să aibă consecințe juridice pentru recurente.
- 42 Primul aspect al acestui motiv se întemeiază în esență pe faptul că Tribunalul nu a motivat suficient concluzia potrivit căreia regulamentul în litigiu, iar nu Decizia de punere în aplicare 2013/707, prin care Comisia a acceptat un angajament oferit de producătorii-exportatori menționați în anexa la aceasta, printre care se numără cei din grupul Canadian Solar, afectează situația juridică a reclamantelor și că, în orice caz, prin formularea acestei concluzii, Tribunalul a încălcat principiul echilibrului instituțional.

- 43 Trebuie arătat în primul rând că, contrar argumentelor Comisiei de la punctele 38-44 din hotărârea atacată, Tribunalul nu afirmă nici că regulamentul în litigiu trebuie să fie în mod necesar, chiar obișnuit, actul atacat, nici că acțiunea în anulare trebuia să fie introdusă împotriva acestui regulament, iar nu împotriva Deciziei de punere în aplicare 2013/707. Astfel, trebuie să se constate că argumentul Comisiei provine dintr-o lectură eronată a hotărârii atacate. În aceste condiții, nu se poate imputa Tribunalului că nu a motivat ceva ce nu a afirmat.
- 44 În al doilea rând, trebuie, pe de o parte, să se constate că, în cazul în care ar fi acceptată poziția Comisiei, acest lucru ar împiedica întreprinderile, al căror angajament de preț minim la import (denumit în continuare „PMI”) a fost acceptat de Comisie, să atace un regulament care instituie o taxă compensatorie definitivă. Or, astfel cum a indicat Tribunalul la punctul 39 din hotărârea atacată, nici Tribunalul, nici Curtea, în hotărârile citate la acest punct, nu au declarat inadmisibilă acțiunea în anulare formulată de o întreprindere împotriva unui regulament prin care i-au fost impuse taxe antidumping definitive, ca urmare a faptului că un angajament de PMI oferit de această întreprindere a fost acceptat de Comisie.
- 45 Pe de altă parte, trebuie să se arate că regulamentul în litigiu afectează în mod necesar situația juridică a recurentelor în măsura în care, dacă un astfel de regulament ar fi anulat, oferta de angajament ar deveni caducă. Or, Tribunalul a arătat exact acest lucru la punctul 42 din hotărârea atacată.
- 46 În plus, trebuie amintit că, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 41 și 42 din hotărârea atacată, recurențele rămân supuse taxelor compensatorii prevăzute de regulamentul în litigiu, în conformitate cu articolele 1 și 2 din acesta, pentru importurile care ar depăși nivelul anual prevăzut în angajamentul de PMI.
- 47 În acest context, Comisia nu poate susține în mod valabil că Tribunalul a încălcat principiul echilibrului instituțional. Dimpotrivă, poziția Comisiei potrivit căreia recurențele trebuiau să atace Decizia de punere în aplicare 2013/707, dacă scopul lor era să conteste concluziile privind existența unor subvenții, nu ar putea fi acceptată decât dacă Consiliul avea obligația, de îndată ce un angajament de PMI oferit de o întreprindere era acceptat de Comisie, să adopte un regulament care să instituie măsuri compensatorii definitive. Or, competența Consiliului, în această privință, nu este o competență nediscreționară, astfel cum rezultă din articolul 15 alineatul (1) din regulamentul de bază, potrivit căruia propunerea Comisiei este adoptată de Consiliu, cu excepția cazului în care hotărăște să o respingă.
- 48 În această privință, trebuie amintit că rolul Comisiei se integrează în cadrul procesului de decizie al Consiliului. Astfel cum rezultă din dispozițiile regulamentul de bază, Comisia are sarcina să efectueze anchete și să decidă, pe baza acestora, încheierea procedurii sau, dimpotrivă, continuarea acesteia prin adoptarea unor măsuri provizorii și propunând Consiliului adoptarea unor măsuri definitive. Revine însă Consiliului sarcina de a se pronunța definitiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 martie 1990, *Nashua Corporation și alții/Comisia și Consiliul*, C-133/87 și C-150/87, EU:C:1990:115, punctul 8).
- 49 Prin urmare, primul aspect al primului motiv al recursului incident trebuie respins.
- 50 În ceea ce privește al doilea aspect al acestui prim motiv, potrivit căruia acceptarea unui angajament de PMI ar constitui un act favorabil recurentelor, care nu afectează situația juridică a acestora, spre deosebire de ceea ce ar rezulta din cuprinsul punctului 43 din hotărârea atacată, este suficient să se arate că această întrebare este lipsită de relevanță întrucât actul atacat prin acțiunea în anulare pe care Tribunalul a considerat-o admisibilă este regulamentul în litigiu, iar nu Decizia de punere în aplicare 2013/707, prin care Comisia a acceptat acest angajament.

- 51 În ceea ce privește cele două erori de drept care ar vicia punctul 44 din hotărârea atacată, pe care Comisia arată că le invocă numai din motive de exhaustivitate, presupunându-le dovedite, aceste erori nu pot să aibă, în lumina concluziilor care reies din cuprinsul punctelor 41-48 din prezenta hotărâre, o incidență asupra validității concluziei Tribunalului potrivit căreia excepția de inadmisibilitate invocată de Consiliu și de Comisie trebuia respinsă din cauza faptului că regulamentul în litigiu afectează situația juridică a recurentelor.
- 52 Trebuie adăugat că Curtea a statuat deja că legiuitorul Uniunii, la momentul adoptării acestui regulament, a introdus măsuri de protecție comercială care formează un ansamblu sau un „pachet”, care urmăresc un rezultat comun, și anume eliminarea efectului prejudiciabil asupra industriei Uniunii al subvenției chineze referitoare la produsele în cauză, protejând în același timp interesul acestei industrii și că articolul 2 din regulamentul menționat nu putea fi separat de restul dispozițiilor aceluiași regulament (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 noiembrie 2017, SolarWorld/Consiliul, C-205/16 P, EU:C:2017:840, punctele 46 și 57).
- 53 În consecință, primul motiv al recursului incident trebuie respins.

Cu privire la al doilea motiv al recursului incident

Argumentele părților

- 54 Prin intermediul celui de al doilea motiv al recursului incident, prezentat cu titlu subsidiar, Comisia, susținută de Consiliu, arată că, presupunând că Tribunalul ar fi avut dreptate să considere, la punctul 44 din hotărârea atacată, că regulamentul în litigiu a modificat situația juridică a reclamantelor pentru motivul că numai în temeiul acestui regulament reclamantele trebuie să plătească taxe pe panourile solare în discuție care depășesc volumul anual, acțiunea în anulare în fața Tribunalului ar fi rămas fără obiect în ziua intrării în vigoare a Regulamentului de punere în aplicare 2015/866, prin care a fost retrasă acceptarea angajamentului oferit de reclamante.
- 55 Comisia constată că nivelul anual de importuri ale produsului în cauză, prevăzut în acceptarea ofertei de angajament a recurentelor, nu a fost niciodată atins înainte de intrarea în vigoare a acestui regulament de punere în aplicare. De asemenea, chiar dacă recurente ar fi avut un interes de a exercita acțiunea întemeiat pe clauza angajamentului care prevedea plata unor taxe pentru produsele importate care depășesc respectivul nivel anual, acest interes ar fi încetat, în orice caz, să existe la data intrării în vigoare a regulamentului de punere în aplicare menționat, ceea ce ar fi dus la constatarea că, la acea dată, acțiunea în anulare a rămas fără obiect. În această privință, Tribunalul ar fi omis să răspundă la un astfel de argument invocat de Comisie în ședința din fața Tribunalului.
- 56 Comisia adaugă că, presupunând chiar că Tribunalul a răspuns la acest argument la punctul 44 din hotărârea atacată, răspunsul său nu se referă la problema ridicată de Comisie. Astfel, tocmai pentru că Comisia a retras acceptarea angajamentului în ceea ce le privește pe recurente ca urmare a nerespectării acestuia, consecințele juridice ale acestei acceptări nu mai puteau justifica un interes legitim de a exercita acțiunea.
- 57 Recurente consideră că acest motiv trebuie respins în măsura în care este de neînțeles și, în orice caz, inoperant.

Aprecierea Curții

- 58 Trebuie să se arate că respingerea primului motiv al recursului incident implică respingerea celui de al doilea motiv. Astfel, din analiza care a condus la respingerea primului motiv reiese că regulamentul în litigiu are consecințe asupra situației juridice a recurențelor, independent de existența Deciziei de punere în aplicare 2013/707.
- 59 Astfel, împrejurarea că prin Regulamentul de punere în aplicare 2015/866 a fost retrasă acceptarea angajamentului oferit de recurente prevăzută de respectiva Decizie de punere în aplicare 2013/707, în condițiile în care nivelul anual de import al produsului în cauză, prevăzut în acest angajament, nu a fost niciodată atins, nu poate avea nicio incidență asupra constatării potrivit căreia regulamentul în litigiu afectează situația juridică a recurențelor și, prin urmare, acestea aveau calitatea procesuală pentru a introduce în fața Tribunalului o acțiune în anulare împotriva acestui din urmă regulament.
- 60 Prin urmare, se impune respingerea celui de al doilea motiv al recursului incident.
- 61 În ceea ce privește cererea Comisiei, prezentată cu titlu foarte subsidiar, de a declara nefondată acțiunea în primă instanță și de a infirma interpretarea legăturii de cauzalitate în sensul articolului 8 din regulamentul de bază dată de Tribunal în cadrul celui de al treilea motiv al acțiunii în primă instanță, aceasta trebuie respinsă ca inadmisibilă în măsura în care cererea menționată nu este susținută de nicio argumentație juridică.
- 62 Având în vedere considerațiile care precedă, recursul incident trebuie respins în integralitate.

Cu privire la recurs

- 63 În susținerea recursului formulat, recurentele invocă un motiv unic, întemeiat pe o eroare de drept în măsura în care Tribunalul a impus recurențelor, la punctele 61-71 din hotărârea atacată, să dovedească interesul lor de a invoca primul și al doilea motiv al acțiunii în anulare și, în orice caz, pe o eroare în calificarea juridică a faptelor, recurentele având un astfel de interes.

Argumentele părților

- 64 Recurentele susțin în primul rând că, prin analogie, aplicând în privința posibilității de a invoca motive izolate jurisprudența Curții, potrivit căreia orice reclamant are obligația de a demonstra că are un interes de a exercita acțiunea, și anume un interes de a obține anularea actului atacat, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept pentru patru motive.
- 65 În primul rând, aprecierea Tribunalului ar fi contrară jurisprudenței Curții, care ar impune recurențelor să demonstreze un interes în anularea actului atacat.
- 66 În plus, Tribunalul ar fi omis să distingă primul și al doilea motiv al acțiunii în anulare de situații în care un motiv este inadmisibil întrucât reclamantul nu are calitate procesuală pentru a îl invoca. Aceste situații, care rezultă din jurisprudența Curții, ar viza, pe de o parte, cazul în care un motiv nu privește un reclamant, ci urmărește interesul general sau interesele legii și, pe de altă parte, cazul în care un motiv vizează norme care, asemenea regulamentului interior al unei instituții, nu sunt destinate să asigure protecția particularilor. Or, primul și al doilea motiv al acțiunii în anulare nu ar avea legătură cu acest tip de situație, iar Tribunalul nu ar fi invocat că acestea aveau legătură.
- 67 În al doilea rând, recurentele invocă o încălcare a dreptului lor la apărare ca urmare a faptului că Tribunalul le-a împiedicat să invoce motivele pe care le considerau oportune, cu încălcarea articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).

- 68 În al treilea rând, recurentele consideră că, admitând chiar că aveau obligația să își dovedească interesul de a invoca primul și al doilea motiv ale acțiunii în anulare, concluzia Tribunalului potrivit căreia aceste motive sunt inadmisibile le încalcă dreptul la o cale de atac efectivă, prevăzută la articolul 47 din cartă. Astfel, recurentele au trebuit să formuleze o acțiune în anulare în termenul prevăzut la articolul 263 al șaselea paragraf TFUE în scopul de a se evita prescrierea drepturilor lor, în măsura în care, în caz contrar, având în vedere jurisprudența care rezultă din Hotărârea din 9 martie 1994, TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90), și-ar fi asumat riscul de a fi private de posibilitatea de a repune în discuție validitatea regulamentului în litigiu în fața instanței unui stat membru cu ocazia unei cereri de decizie preliminară.
- 69 În această privință, recurentele amintesc că, potrivit Tribunalului, interesul lor de a invoca primele două motive ale acțiunii în anulare este ipotetic, ceea ce ar implica faptul că, în cazul în care interesul de a ridica aceste motive ar apărea după expirarea termenului de două luni prevăzută la articolul 263 al șaselea paragraf TFUE, acestea ar fi împiedicate să se constituie parte în proceduri judiciare. O astfel de situație s-ar dovedi cu atât mai problematică cu cât una dintre recurente, Canadian Solar EMEA, societate importatoare, ar fi fost în măsură să repună în discuție validitatea regulamentului în litigiu în fața unei instanțe naționale în orice moment dacă nu ar fi fost legată de celelalte recurente, care sunt societăți exportatoare.
- 70 În al patrulea rând, recurentele susțin că Tribunalul le-a încălcat dreptul de a fi ascultate, întrucât problema admisibilității primelor două motive ale acțiunii în anulare nu a fost pe deplin dezbătută în fața Tribunalului. Astfel, această chestiune nu ar fi fost invocată de Consiliu și de Comisie în cursul procedurii scrise și nici nu ar fi fost pe deplin abordată în cursul ședinței din fața Tribunalului, ceea ce ar fi împiedicat recurentele să demonstreze că acestea fabricau și exportau către Uniune și importau în Uniune module originare dintr-o țară terță, dar provenite din China, și importau în Uniune module originare din China, dar provenite dintr-o țară terță.
- 71 În al doilea rând, recurentele consideră că Tribunalul a săvârșit o eroare în calificarea juridică a faptelor prin faptul că a concluzionat, la punctele 66 și 70 din hotărârea atacată, că acestea nu aveau un interes de a invoca primul și al doilea motiv ale acțiunii în anulare.
- 72 Pe de o parte, dintr-o jurisprudență constantă a Curții ar rezulta că recurentele au un interes de a exercita acțiunea pentru a evita ca instituțiile să repete erori care se întemeiază pe o interpretare eronată a dispozițiilor regulamentului de bază, ceea ce s-ar fi întâmplat în speță, întrucât Comisia a adoptat un nou regulament – Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/366 al Comisiei din 1 martie 2017 de instituire a unei taxe compensatorii definitive pentru importurile de module fotovoltaice pe bază de siliciu cristalin și componentele lor cheie (și anume celule) originare sau expediate din Republica Populară Chineză, în urma unei reexaminări efectuate în perspectiva expirării măsurilor în conformitate cu articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2016/1037 al Parlamentului European și al Consiliului și de încheiere a anchetei de reexaminare intermediară parțială în temeiul articolului 19 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2016/1037 (JO 2017, L 56, p. 1), care prelungește cu 18 luni durata regulamentului în litigiu și care ar repeta aceleași erori.
- 73 Pe de altă parte, motivele invocate de recurente se refereau la sfera anchetei antisubvenție, care ar afecta ulterior subvenția compensatorie, prejudiciul, legătura de cauzalitate și aprecierea interesului Uniunii care au determinat Consiliul să adopte regulamentul în litigiu.
- 74 Consiliul și Comisia solicită respingerea primului motiv în parte ca inadmisibil și în parte ca nefondat și, în orice caz, în ansamblul său, ca nefondat.

Aprecierea Curții

- 75 Mai întâi, Tribunalul a amintit în mod întemeiat la punctul 61 din hotărârea atacată că, în temeiul unei jurisprudențe constante a Curții, o acțiune în anulare introdusă de o persoană fizică sau juridică nu este admisibilă decât în măsura în care aceasta din urmă are un interes să obțină anularea actului atacat. Un astfel de interes presupune ca anularea acestui act să poată avea, în sine, consecințe juridice și ca acțiunea să poată astfel aduce, prin rezultatul său, un beneficiu părții care a introdus-o. Proba unui astfel de interes, care se apreciază în ziua în care acțiunea este formulată și care constituie o condiție esențială și primordială a oricărei acțiuni în justiție, trebuie să fie raportată la reclamant (Hotărârea din 18 octombrie 2018, Gul Ahmed Textile Mills/Consiliul, C-100/17 P, EU:C:2018:842, punctul 37).
- 76 Astfel cum a arătat de asemenea Tribunalul la punctele 62 și 63 din hotărârea atacată, interesul unui reclamant de a exercita acțiunea trebuie să fie născut și actual. Acesta nu poate privi o situație viitoare și ipotetică. În raport cu obiectul acțiunii, interesul menționat trebuie să existe la momentul introducerii acesteia, sub sancțiunea inadmisibilității, și trebuie să continue să existe, până la momentul pronunțării hotărârii judecătorești, sub sancțiunea nepronunțării asupra fondului (Hotărârea din 17 septembrie 2015, Mory și alții/Comisia, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punctele 56 și 57, precum și jurisprudența citată). Instanța sesizată cu procesul poate ridica din oficiu și în orice moment al procedurii lipsa interesului unei părți de a-și menține cererea, ca urmare a survenirii unui fapt intervenit ulterior datei actului de sesizare a instanței (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 octombrie 2018, Gul Ahmed Textile Mills/Consiliul, C-100/17 P, EU:C:2018:842, punctul 38).
- 77 În ceea ce privește afirmația potrivit căreia Tribunalul ar fi impus în mod eronat reclamantelor să facă dovada interesului lor de a invoca primul și al doilea motiv ale acțiunii lor în anulare, trebuie amintit, în primul rând, că Curtea a statuat deja că un motiv de anulare este inadmisibil pentru motivul că interesul de a exercita acțiunea lipsește atunci când, chiar admitând că el ar fi întemeiat, anularea actului atacat pe baza acestui motiv nu ar fi de natură să îi dea reclamantului câștig de cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iunie 2011, Evropaiki Dynamiki/BCE, C-401/09 P, EU:C:2011:370, punctul 49 și jurisprudența citată).
- 78 Or, în ceea ce privește eroarea pe care Tribunalul ar fi săvârșit-o în calificarea juridică a faptelor, trebuie să se arate că, desigur, din jurisprudența Curții reiese că, în anumite împrejurări, un reclamant poate să mențină un interes de a solicita anularea unui act abrogat pe parcursul procesului pentru a determina autorul actului atacat să adopte în viitor modificările adecvate și să evite astfel riscul repetării nelegalității de care pretinde că este afectat acest act (Hotărârea din 6 septembrie 2018, Bank Mellat/Consiliul, C-430/16 P, EU:C:2018:668, punctul 64).
- 79 Cu toate acestea, eventuala persistență a unui astfel de interes, pentru a evita ca instituțiile să repete erori care se întemeiază pe o interpretare eronată a unei dispoziții de drept al Uniunii, nu poate fi admisă într-o situație în care interesul reclamantului de a exercita acțiunea nu a existat niciodată.
- 80 Astfel, în măsura în care, la data introducerii acțiunii în anulare, reclamantele nu și-au demonstrat interesul de a invoca primele două motive, acest interes trebuind să fie apreciat, în conformitate cu jurisprudența citată la punctele 75 și 76 din prezenta hotărâre, la data la care este introdusă acțiunea și neputând privi o situație viitoare și ipotetică, acestea nu pot justifica un astfel de interes prin invocarea necesității de a evita ca instituțiile să repete erorile care se întemeiază pe o interpretare eronată a unei dispoziții de drept al Uniunii.
- 81 În ceea ce privește afirmația potrivit căreia, în măsura în care primul și al doilea motiv ale acțiunii în anulare se refereau la întinderea anchetei antisubvenție, aceste argumente trebuie declarate admisibile, este necesar să se arate că această afirmație nu poate fi admisă. Astfel, faptul că, pe fond, astfel de

motive vizează elemente ale acestei anchete precum subvenția, prejudiciul sau legătura de cauzalitate nu poate, în sine, să implice admisibilitatea acestor motive în situația în care reclamantele nu au demonstrat un interes de a invoca motivele menționate.

- 82 În consecință, pe baza jurisprudenței Curții menționate la punctele 75 și 76 din prezenta hotărâre, Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat, la punctul 71 din hotărârea atacată, că primele două motive ale acțiunii în anulare trebuiau respinse ca inadmisibile.
- 83 În al doilea rând, în ceea ce privește argumentul potrivit căruia Tribunalul ar fi încălcat articolul 47 din cartă, trebuie amintit că, având în vedere protecția pe care o conferă, acest articol nu are ca obiect modificarea sistemului de control jurisdicțional prevăzut de tratate, în special a normelor referitoare la admisibilitatea acțiunilor introduse direct în fața instanței Uniunii Europene, astfel cum rezultă și din explicațiile referitoare la respectivul articol 47, care trebuie luate în considerare, conform articolului 6 alineatul (1) al treilea paragraf TUE și articolului 52 alineatul (7) din cartă, în vederea interpretării acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punctul 97, precum și jurisprudența citată).
- 84 În consecință, trebuie să se constate că protecția conferită la articolul 47 din cartă nu impune ca un justițiabil să poată, în mod necondiționat, să introducă o acțiune în anulare, direct în fața instanței Uniunii, împotriva unor acte legislative ale Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punctul 105).
- 85 În aceste condiții, recurențele nu pot invoca în mod valabil faptul că cerința de a demonstra un interes de a invoca un motiv de anulare ar încălca dreptul lor la o cale de atac efectivă, astfel cum este prevăzut la articolul 47 din cartă.
- 86 În plus, în ceea ce privește afirmația potrivit căreia Tribunalul ar fi încălcat dreptul recurențelor de a fi ascultate, care decurge din acest articol din cartă, trebuie să se constate că ele nu contestă că, în ședința din fața Tribunalului, diversele interveniente au dezbătut excepția de inadmisibilitate invocată de Consiliu, referitoare la primele două motive ale acțiunii în anulare. Astfel, recurențele nu pot susține în mod valabil că Tribunalul nu le-a permis să dezbată toate elementele de drept care au fost decisive pentru rezultatul procedurii și nici să prezinte elementele de probă necesare în susținerea poziției lor.
- 87 În al treilea rând, în ceea ce privește argumentul potrivit căruia, având în vedere jurisprudența care rezultă din Hotărârea din 9 martie 1994, TWD Textilwerke Deggendorf (C-188/92, EU:C:1994:90), concluzia Tribunalului ar împiedica recurențele să inițieze acțiuni în justiție atunci când interesul lor de a invoca primul și al doilea motiv ar lua naștere după expirarea termenului de două luni prevăzut la articolul 263 al șaselea paragraf TFUE, este suficient să se arate că, într-o astfel de ipoteză, jurisprudența în cauză nu ar constitui, în principiu, un obstacol pentru ca acestea să poată invoca astfel de motive în fața unei instanțe naționale.
- 88 Din considerațiile care precedă rezultă că motivul unic, precum și recursul în ansamblul său trebuie respinse.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 89 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul nu este fondat, Curtea se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.

- 90 Articolul 138 alineatul (1) din acest regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din regulamentul menționat, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 91 Întrucât Canadian Solar Emea, Canadian Solar Manufacturing (Changshu), Canadian Solar Manufacturing (Luoyang), Csi Cells Co. și Csi Solar Power au căzut în pretenții în recursul principal, iar Consiliul, precum și Comisia au solicitat obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea lor la plata cheltuielilor de judecată aferente acestui recurs.
- 92 Conform articolului 140 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, deopotrivă aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, Comisia, care a intervenit în procedura din recursul principal, suportă propriile cheltuieli de judecată.
- 93 Întrucât Comisia a căzut în pretenții în recursul său incident, iar Canadian Solar Emea, Canadian Solar Manufacturing (Changshu), Canadian Solar Manufacturing (Luoyang), Csi Cells Co., precum și Csi Solar Power au solicitat obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea acesteia din urmă la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului incident.
- 94 Conform articolului 140 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, deopotrivă aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, Consiliul, care a intervenit în procedura privind recursul incident, suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară și hotărăște:

- 1) **Respinge recursurile.**
- 2) **Obligă Canadian Solar Emea GmbH, Canadian Solar Manufacturing (Changshu) Inc., Canadian Solar Manufacturing (Luoyang) Inc., Csi Cells Co. Ltd și Csi Solar Power Group Co. Ltd la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului principal.**
- 3) **Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată aferente recursului principal.**
- 4) **Obligă Comisia Europeană la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului incident.**
- 5) **Consiliul Uniunii Europene suportă propriile cheltuieli de judecată aferente recursului incident.**

Semnături